

Anarki á Flemish Cap

Ísland og Russland ein höttan móti færoyska rækjuflotanum

Á sama hátt sum stríð stendur um bytið av Norðhavs-sildini og kongafiskinum í Írmingarhavinum, er eisini eitt stríð við at taka seg um um rækjuveiðuna á Flemish Cap.

NAFO-avmarkingar

Aftan á sá at siga ovmarkaðu veiðuna í 1993 til 1995, varð á NAFO-fundi í sept. 1995 stóru meiriluti av limalöndunum fyrri, at avmarkingar máttu setast í verk, fyrri at rækjustovnurin á Flemish Cap ikki skuldi bliva niðurfiskaður. Avgjört varð, at ásetast skuldi eitt mesta loyvda skipatal og sumuleiðis dagatal, grundað á søgulugu veiðuna ári frammanundan. Endamálið við hesi samtykt var at læsa veiðutrygð fast á núverandi støði, og á henda hátt at fyrirbyggja einum ótálmum vøkstri av skipatalinum á Flemish Cap.

Ísland og Russland egga til anarki

Hóast tað óngantið er nakar stuttileiki við at bliva avmarkaður, so tóku øll NAFO-limalöndini undir við hesi samtykt, undantikið Ísland og Russland, sum nýttu eina grein til at mótmæla samtyktini, uttan má við haldbærum grundgevingum fyrri sínum mótmæli. Men ikki nóg mikil við at hesi bæði löndini mótmæltu; tey eru farin undir eina beinleiðis rænsveiðu eftir rækjum á Flemish Cap, og hötta sostatt grundarlagið fyrri framtíðar rækjuveiðu á hesi leið.

Umleið 40 íslendsk skip á Flemish Cap

Íslendingar hava fiskað nógv av rækjum í egnum sjógvum higartil í ár – so nógv, at teir hava sprongt marknaðin fyrri ídnaðarrækjum til píklingar, og hava elvt til stórt prísfall seinastu mánaðirnar. Fyrri at spara uppá kvotur sínar í íslendskum, er so at siga allur tann íslendski rækjuflotin farin á Flemish Cap at fiska. Hetta gera teir fullkomiliga fyrirlitaleyst, og uttan at hugsa um avleiðingar av hesi framferð, og uttan at virða NAFO-samtyktina um avmarkað skipatal. Sambært færoyskum skiparum á Flemish Cap, so eru umleið 30-40 íslendsk skip har í

lötuni. Vit hava dømi um, at tey liggja so tótt og uppføra seg á ein tilfán hátt, at færoysk skip hava verið neydd at rýma undan íslendsku skipunum á ávisum fiskimíðum. Tað er kortini teir íslendsku skiparar, ið ikki eru so stoltir av íslendsku framferðini, men sum siga seg skammast av hesum.

Russiskur hentleikafloti á Flemish Cap

Russar hava sum kunnugt hópin av skipum, men teirra størsti trupulleiki er, at teir sjaldan hava líkvidit til at keypa neyðuga útgerð. Hetta hevur skapt grundarlag fyrri einum russiskum hentleikafloti á Flemish Cap, sum sambært ónevndum keldum er fíggaður av m.a. norskum og canadiskum rækjueyðarum og fyrri-tókum. Vit kenna í lötuni ikki tað nágrensliga talið av russiskum skipum á leiðini, men tað er rættuliga stórt.

Canadiskir leikluturir

Canadiskir myndugleikar eru teir, ið er mest viðgongdur í sínum royndum at seta forðingar fyrri vinnuligum fiskiskapi á Flemish Cap. Teirra tankagongd við fiskiskapi liggur ógvuliga teit uppá tí, ið vanliga verður ropt »fundamentalisma«. Teir hava á hvørjum NAFO-fundi sett fram sera vittgangandi uppskot. T.d. máltu teir til eitt TAC fyrri 1996 uppá 0 tons. Canada hevur í fleiri førum fingið undirtektu fyrri sínum uppskotum, stóðaðir av so fjar-skotnum lendum sum Japan, ið eisini er limur í NAFO. Tað er avgjört ein av veikleikum við NAFO, at strandalöndini í Norðuratlantshavinum kunnu fáa kroyst ymskar avmarkingar oman yvir seg, tiknar av fjar-skotnum lendum, ið als ikki áttu at hava havt nakað at sagt við hesum leiðum.

Á sumri 1995 tók ein álvarsom kreppa seg upp millum Canada og ES, eftir at canadisk vaktarskip tóku spanskir svartikalvatrolarar, ið fiskaðu við ólógligari útgerð í altjóða sjógvum undir fyrri canadiska sjómarkið. Endin varð, at Canada vann hetta stríðið. Teir fingi eina semju í lag við ES, sum gav ES ávis rættindi, móti at ES

góðtók ymsk canadisk uppskot um eftirlitstiltøk, sum eisini skuldu fenna um øll onnur lond, ið fiska á Flemish Cap – herundir Føroyar – hóast tað bert vóru spansk skip, ið framuð lógabrotini. Sagt við øðrum orðum, so gjørdi Canada og ES ein politiskan handil, sum tey minni mentu löndini so bert máttu laga seg eftir. Hetta er í veruleikanum tað, sum Canada miðar imóti – nevnliga at fáa fullt ræði á Flemish Cap.

Kann henda aftur

Felagið Rækjuskip er av tí áskoðan, at íslenska og russiska framferðin just nú á Flemish Cap er sera stultskygd, ábyrgdarleys og egoistisk. Tað finnst als ongar rættvisar orsøkir til, at Ísland loyvir sær at økja sítt skipatal á Flemish Cap frá 10-15 í 1995 til 40 í 1996.

Tilik framferð er beinleiðis ómoralsk. Tað ger ikki stóðuna betri, at Ísland og Russland á henda hátt skapa grundarlag fyrri eini kreppu eins og tí í fjør um svartikalvan – tó hesaferð eina kreppu um rækjurnar. Vit meta, at tað er sera stóru vandi fyrri, at Canada kann nýta hetta høvið til enn einaderð at taka logina í egnar hendur og at taka skip í altjóða sjógvum. Canada og ES hava longu skapt eina sterka allianca á Flemish Cap, og um gongdin verður tann, at ein nýggj kreppa tekur seg upp, so er lítið at ivast í, at Canada kann fáa bæði ES og tey meira fjar-skotnu NAFO-löndini við í sín part, og á tann hátt fáa ásett so vittgangandi avmarkingar og eitt sera lágt TAC fyrri rækjurnar á Flemish Cap, soleiðis at grundarlagið fyrri vinnuligari rækjuveiðu hvørur.

Men sjálvt um hetta ikki hendir, so er lítið at ivast í, at rækjustovnurin á Flemish Cap tolr ikki eina so stóra øking av veiðitrystinum, sum íslendingar og russar hava skapt. Viðmerkjað kann, at meðan rækjuskipini á Flemish Cap í 1993 vóru um 20 í tali, er talið í dag uml. 100 – herav 40 íslendsk og eini 35 russisk.

Eiga at umhugsa sildasamstarvið við Ísland

Meðan Ísland, Russland,

Noreg, Canada og Grønland hava stórar rækjustovnar í egnum sjógvum, so er Flemish Cap tann fiskileiðin, sum í dag hevur størsta tydingin fyrri færoyska rækjuflotan. Av samlaðu færoysku rækjuveiðuni í 1995, blivu 65% fiskað á Flemish Cap. Ti er tað av størsta tydingi fyrri færoysku vinnuna, hvussu umstøðurnar í framtíðini verða at fiska rækjur har. Um tað, sum íslendingar og russar gera á Flemish Cap í lötuni førir til enn størri avmarkingar ella minkaðar veiðumøguleikar fyrri færoyska rækjuflotan, eigur Føroya Landsstýri at umhugsa samstarvið við Ísland um eitt nú Norðhavs-sildina av nýggjum. Í ringasta før eigur Ísland at fáa eitt ultimatum um, at tað sum færoyingar missa á Flemish Cap, antin verður »endurgoldið» við rækjukvotum í íslendskum sjógvum, ella at sildaavtalan millum Føroyar og Ísland verður sett úr gildi.

Fiskimálaráðharrafundurin í Reykjavík

Umboð fyrri felagið hava umrøtt stóðuna á Flemish Cap við Fiskivinnuutvitningina, og ein av nærmastu døgnum fer felagið at senda Føroya Landsstýri formliga áheitan um at taka hetta mál upp á komandi fiskimálaráðharrafundinum í Reykjavík í næsta mánaða. Felagið hevur fingið nakrar ábendingar um, at Føroya Landsstýri ikki á nakran hátt fer at ganga við til, at Ísland og Russland fáa nokur rættindi ella fyrminur hurtur úr sínum framferðarhátti, og vit hava tí onga orsök til at ivast í, at Føroya Landsstýri kennir sína vitvinnu.

Tað er eisini alneyðugt, at Føroya Landsstýri nýtir munandi meiri orku enn higartil til at tryggja færoysku áhugamálini og okkara søguligu rættindi á Flemish Cap, soleiðis at færoyingar ikki verða við sviðið soð, um rækjuveiða á Flemish Cap í framtíðini verður kvoterað.

Vinarliga,

f.v.
Jákup Egholm Hansen,
form.

Landsfelag Føroyinga í Útbúgving søkir eftir

skrivstovufólki

Søkt verður eftir skrivstovufólki til skrivstovu felagsins at byrja beinanvegin.

Arbeiðstíðin er fyribils 7 tímar um vikuna, men verður helst hækkað í framtíðini.

Starvið umfatar alt vanligt skrivstovu-arbeiði.

Fyrirminur er at hava:

- royndir innan skrivstovuarbeiði
- kunnleika til bóking
- royndir við teldu.

Umsóknirnar skulu vera skrivstovuni í hendi áðrenn 1. mai.

LFÚ

Kongagøta 11
FR-110 Tórshavn

Til sølu

Volvo 240, árg. 83, í góðum standi.

Tlf. 23425/23001

SÚKKLUR

* allar støddir
* nógv sløg
& bert lært
bestu

FIRMA

JOHN W. THOMSEN

Box 10 700 Klaksvík
Tlf. 55858 - 55256

Skráseting Føroya

hevur í dag skrásett niðanfyrri standandi fráboðan:

Skrásetingar-nr.
P/f 2110,
P/f Vestsmlot,
350 Vestmanna.

Viðtokur broyttar:
02.02.1996.

Kapitalur:
Hækking: Við kr.
490.000,00 til kr.
500.000,00.

Inngjaldingarháttur: Kr.
490.000,00 við grunshækking til kurs 100

Nevnd:
Innkomin í nevnd: Ida Berg, Peter Andersensvej 1, 9850 Hirtshals, Olav Pedersen, Kæræng 12, 9850 Hirtshals

Tekningarreglur:
Felagið verður teknað av 2 nevndarlimum, stjóranum ella av nevndarformanninum

Skráseting Føroya
tann 15. april 1996

Kristin Balle

Lýsingartorgið

Tað rætta lýsingartorgið - bara í Sosialinum FIMM ferðir um vikuna

Kvinnuhúsið

Ráðgevingin hjá Kvinnuhúsinum er opin hvørt hóskvöld frá kl. 19.00-21.00, inngongd hjá KFUM, Oman Pisuvárðs 2, ella á tlf. 17200.

Kvinnuhúsið er opið gerandisdagar frá kl. 10.00-16.30. Telefonin, 17200, svarar hvønn dag frá kl. 10.00 fyrrapart til kl. 7.00 á morgni.